

Sygn. akt IV Ca 436/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 października 2019r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia Joanna Świerczakowska

Sędzia Małgorzata Michalska

Sędzia Renata Wanecka (spr.)

Protokolant: Katarzyna Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie 16 października 2019r. w P.

sprawy z powództwa J. O.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Mławie z 12 lutego 2019r.,

sygn. I C 385/15

1. zmienia zaskarżony wyrok

- w punkcie 1 i zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. O. kwotę 5.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 września 2013r. do dnia zapłaty;

- w punkcie 2 i zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. O. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

- w punkcie 3 i tytułem zwrotu wydatków nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Mławie od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 98,59 zł (dziewięćdziesiąt osiem złotych, pięćdziesiąt dziewięć groszy);

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. O. kwotę 700 zł (siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 436/19

UZASADNIENIE

W dniu 28 sierpnia 2015 r. J. O. wniosła do Sądu Rejonowego w Mławie pozew przeciwko L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. o zapłatę na jej rzecz 12.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 6.000 zł od dnia 23 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz od pozostałej kwoty, tj. 6.000 zł od dnia następnego po upływie 14 dni od doręczenia pozwanej odpisu pozwu do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W uzasadnieniu wskazała, że 19 marca 2013 r., kierując pojazdem marki F. nr rej. (...), uczestniczyła w wypadku drogowym, do którego doszło w miejscowości Z. na skutek tylnego uderzenia przez pojazd marki O. nr rej. (...). Powódka podniosła, że na skutek wypadku doznała urazu głowy z powstaniem nerwicy pourazowej i skręcenia kręgosłupa w odcinku szyjnym. Czuła również znaczne podenerwowanie i dyskomfort w czasie jazdy samochodem. Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

W odpowiedzi na pozew L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wskazał, że z poczynionych przez niego ustaleń wynika, że na miejsce zdarzenia nie była wzywana pomoc medyczna, zaś powódka zgłosiła się do lekarza po raz pierwszy 17 kwietnia 2013 r., tj. miesiąc od stłuczki. W jego ocenie powódka nie doznała jakichkolwiek obrażeń ciała ani uszczerbku na zdrowiu.

Pismem z 26 maja 2017 r. pozwany poinformował o zbyciu swojego portfela ubezpieczeń zawartych na terytorium Polski i wniósł o wezwanie do udziału w sprawie jego nabywcę – (...) S.A. z siedzibą w W..

Powódka wyraziła zgodę na wstąpienie w miejsce pierwotnie pozwanego L. S. C. de S. y (...) S.A. w (...) S.A. w W..

Sąd Rejonowy w Mławie wyrokiem z 12 lutego 2019r. oddalił powództwo oraz zasądził od J. O. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 4.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Mławie od powódki 98,59 zł tytułem zwrotu wydatków.

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 19 marca 2013 r., w miejscowości Z. na ul. (...), doszło do zdarzenia komunikacyjnego. Samochód marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stał zaparkowany w miejscu do tego przeznaczonym, bezpośrednio za pojazdem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Kierujący O. J. G., odjechał nieznacznie od samochodu kierowanego przez J. O. i wykonał skręt w lewo, a następnie rozpoczął manewr cofania. W momencie wykonywania tego manewru, uderzył tyłem swojego samochodu w ruszający pojazd marki F. (...), powodując niewielkie uszkodzenia w obu samochodach.

Na miejsce zdarzenia nie była wzywana pomoc medyczna, powódka nie straciła przytomności, nie doznała żadnych widocznych obrażeń, nie skarżyła się na ból i samodzielnie wysiadła z pojazdu, by obejrzeć uszkodzenia.

J. O. zgłosiła się do lekarza 17 kwietnia 2013 r., skarżąc się na ból głowy i kończyny górnej lewej. Powódka nie doznała urazu w zakresie narządu ruchu, nie wymagała w tym zakresie leczenia ani zaopatrzenia ortopedycznego. Jedna wizyta u neurologa i chirurga polegała na podawaniu dolegliwości, gdzie w badaniach dodatkowych nie stwierdzono zmian. Powódka nie doznała uszczerbku na zdrowiu. Natomiast zgłaszane dolegliwości odcinka szyjnego kręgosłupa (po ponad 4 latach od zdarzenia) nie mają związku ze zdarzeniem komunikacyjnym, w którym uczestniczyła powódka 19 marca 2013 r. Mają one związek z codziennym funkcjonowaniem u osoby pracującej fizycznie. Zdarzenie z 19 marca 2013 r. nie spowodowało trwałych neurologicznych następstw.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że podstawę prawną roszczenia powódki stanowi art. 444 kc oraz art. 445 kc. Zgodnie z pierwszym z tych przepisów, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Z kolei art. 445 § 1 kc stanowi, że w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Sąd Rejonowy wskazał, że krzywda jest postacią szkody, wobec powyższego dla jej ustalenia konieczne jest zbadanie, czy jej wystąpienie stanowi normalną konsekwencję naruszenia przez dany podmiot określonego dobra osobistego innego podmiotu. Innymi słowy, krzywda musi być adekwatnym następstwem zdarzenia, które spowodowało naruszenie danego dobra osobistego.

Wymóg powiązania przyczynowego jest w art. 361 § 1 kc sformułowany szeroko i elastycznie. Obejmuje wszystkie postaci obiektywnych zależności między faktem (zdarzeniem) rodzącym odpowiedzialność, a jego następstwem szkodowym. Istnienie obiektywnego powiązania przyczyny z jej następstwem stanowi niezbędną przesłankę odpowiedzialności. Jednak nie obejmuje ono wszelkich możliwych następstw działania danej przyczyny. Ustawa wskazuje konieczność ich selekcji, wprowadzając kryterium „normalności” następstwa wobec wskazanej przyczyny szkody.

Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 6 kc, ciężar wykazania okoliczności spoczywa na osobie, która z danych okoliczności wyciąga skutki prawne. W toku postępowania cywilnego sąd podejmuje działania zmierzające do ustalenia stanu faktycznego. Przedmiotem ustalenia są fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Ustalenie faktu znaczy w tym przypadku jego udowodnienie, które polega na uznaniu przez sąd za prawdziwe zdania o tym fakcie. Chodzi zatem o ocenę, czy przedstawione środki dowodowe pozwalają uznać twierdzenie strony o faktach za prawdziwe.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie brak związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy dolegliwościami zgłaszanymi przez powódkę, a zdarzeniem komunikacyjnym z 19 marca 2013 r. Tym samym brak odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie ubezpieczyciela.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 kpc, zaś o obowiązku zwrotu wydatków orzekł zgodnie z art. 83 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od wyroku złożyła J. O., zaskarżając go w części, tj. w punkcie I co do powództwa oddalonego ponad 5.000 zł oraz w pkt. II - III i zarzuciła naruszenie:

- art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji oddalenie powództwa w całości, pomimo iż prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, iż w przedmiotowej sprawie kwotą taką jest kwota 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia;

- art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważania zebranych dowodów oraz wysunięciem błędnych wniosków z opinii biegłych, skutkujące uznaniem, iż w przedmiotowej sprawie brak jest związku przyczynowo skutkowego pomiędzy dolegliwościami zgłaszanymi przez powódkę, a przedmiotowym zdarzeniem komunikacyjnym i w konsekwencji oddaleniem powództwa w całości;

- art. 102 kpc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji obciążenie powódki kosztami procesu, pomimo iż w tego typu sprawie Sąd powinien był zastosować regułę odstępującą od obciążania tymi kosztami, zwłaszcza że po stronie pozwanej jest przedsiębiorca, zobowiązany do naprawiania szkód komunikacyjnych i roszczenie powódki w chwili wnoszenia pozwu było obiektywnie zasadne, powódka zaś nie jest w stanie ponieść kosztów procesu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie na jej rzecz od pozwanego 5.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 23 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji co do zasady akceptuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne, choć odmiennie ocenił dowód z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego L. K..

Sąd meriti prawidłowo przytoczył przepisy prawa materialnego, stanowiące podstawę żądania zadośćuczynienia, ale niewłaściwie ocenił, iż w ustalonym stanie faktycznym J. O. nie doznała żadnej krzywdy wskutek kolizji z 19 marca 2013r.

Nie ma wątpliwości, że obrażenia, jakie odniosła powódka nie pozwalają na stwierdzenie trwałego uszczerbku na zdrowiu, choćby w najmniejszym stopniu. Jednak o rozmiarze krzywdy nie decyduje wyłącznie kryterium trwałego uszczerbku na zdrowiu, ale całokształt okoliczności wpływających na odczucia fizyczne i psychiczne poszkodowanego. Powódka cierpiała nie tylko z powodu dolegliwości bólowych, będących następstwem wypadku komunikacyjnego, ale doznała też stresu pourazowego. Jego następstwem był nie tylko szok po wypadku, ale też dyskomfort podczas jazdy samochodem.

Podczas kolizji, do której powódka nie przyczyniła się w żadnym stopniu, jej pojazd bezpośrednio zetknął się z siłą drugiego pojazdu mechanicznego na tyle dużą, że samochód obrócił się wokół własnej osi. W czasie ruchu obrotowego w lewo samochodu, którym kierowała J. O., na jej ciało działała siła bezwładności, skierowana w przeciwnym do lewostronnego kierunku ruchu obrotowego. Przymocowane pasami bezpieczeństwa ciało powódki również wykonało nagły ruch obrotowy w lewo, łącznie z fotelem, głowa zaś pozostawała chwilę w pozycji pierwotnej, a ruch obrotowy w lewo wykonała później. Wobec powyższego, ciało poszkodowanej wykonało ruch obrotowy wcześniej niż głowa. Ponadto, w wyniku przesunięcia tylnej strony F. w kierunku prawo na skos - w stosunku do pierwotnego kierunku jazdy, głowa kierującej w wyniku działania sił bezwładności też mogła odchylić się w lewo na skos. Zatem na ciało powódki w chwili kolizji działały dwie siły wynikające z ruchu posuwistego tylnej strony samochodu i ruchu obrotowego wokół pionowej osi obrotu. (vide: opinia biegłego z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego L. K. k: 160 – 173)

Fakt, że w badaniach obrazowych nie stwierdzono u powódki widocznych zmian w odcinku szyjnym kręgosłupa nie oznacza jeszcze, że odczuwane przez nią dolegliwości bólowe w ogóle nie miały miejsca. Ponadto, w ocenie Sądu II instancji, same okoliczności zdarzenia musiały stanowić dla J. O. duże przeżycie. Jeśli nawet nie korzystała z fachowej pomocy psychologa, to nie sposób uznać, iż nie jest to sytuacja istotnie obciążająca psychikę człowieka.

Z tego względu, Sąd Okręgowy podziela pogląd apelującej, że Sąd I instancji naruszył art. 233 § 1 kpc poprzez niewłaściwą interpretację opinii biegłego L. K., który nie wszedł w kompetencje lekarzy specjalistów, ale przedstawił symulację przemieszczania się obu pojazdów uczestniczących w kolizji, zwłaszcza samochodu kierowanego przez powódkę, z uwzględnieniem sił oddziałujących na ciało kierowcy samochodu wykonującego obrót wokół własnej osi. Nieprawidłowa ocena tego dowodu skutkowałą błędnym uznaniem, iż w przedmiotowej sprawie brak jest związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy dolegliwościami zgłaszanymi przez powódkę, a zdarzeniem komunikacyjnym, w którym uczestniczyła.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy – odmiennie niż Sąd I instancji – ocenił, iż J. O. doznała krzywdy wskutek kolizji z 19 marca 2013r., wymagającej odpowiedniej kompensaty pieniężnej, uznając przy tym, że zachodzą przesłanki do zastosowania art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc.

W ocenie Sądu Okręgowego, żądanie zadośćuczynienia w wysokości 5.000 zł, do jakiego ograniczyła się powódka w postępowaniu apelacyjnym, nie jest wygórowane. Wprawdzie powódka wróciła do zdrowia, ale nie można pominąć rozmiaru jej ograniczeń bezpośrednio po zdarzeniu oraz nie sposób lekceważyć doznanego przez nią bólu. Bazując na dorobku orzecznictwym oraz doświadczeniu w rozstrzyganiu podobnych spraw, Sąd II instancji stoi na stanowisku, że zadośćuczynienie w wysokości 5.000 zł stanowi w tych okolicznościach odpowiednią kompensatę pieniężną za doznaną krzywdę.

Odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził od 23 września 2013r., tj. od daty wydania decyzji wydanej przez L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. odmawiającej przyznania zadośćuczynienia, uznając, iż w tym dniu poprzednik prawny pozwanego powinien najpóźniej spełnić świadczenie (art. 455 kc i art. 481 § 1 i 2 kc).

Następstwem uwzględnienia powództwa w części, była zmiana orzeczenia w zakresie obejmującym rozstrzygnięcie o kosztach procesu i kosztach sądowych. Z uwagi na to, że uwzględnienie żądania zależało od oceny i obrachunku sądu, należało obciążyć pozwanego wszystkimi kosztami procesu, stosownie do treści art. 100 zd. 2 kpc. Sąd określił wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki na 4.800 zł zgodnie z § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym do 27 października 2016r. (przy wartości przedmiotu sporu 12.000 zł). Ponadto Sąd nakazał też zwrócić opłatę od pozwu w wysokości 600 zł.

Tę samą zasadę Sąd zastosował orzekając o obowiązku zwrotu wydatków, tj. na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zd. 2 kpc.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc.

O kosztach w postępowaniu apelacyjnym Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc uznając, że strona powodowa wygrała je w całości. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki została ustalona na 450 zł (przy wartości przedmiotu zaskarżenia 5.000 zł) zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r. Ponadto Sąd uwzględnił opłatę od apelacji w wysokości 250 zł.

(...) J. R. W.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć(...)

6 listopada 2019r.

R. W.